

ΘΕΜΑΤΑ ΓΡΑΠΤΩΝ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
copyright © 2005- 2006

A. Κείμενο.

Η κοινωνική συμβίωση στηρίζεται σε κανόνες κοινής αποδοχής που τους διαμορφώνουν οι άνθρωποι, για να ρυθμίσουν τις σχέσεις τους με τρόπο αρμονικό. Όταν λ.χ. παίζουν οι μαθητές καλαθόσφαιρα, τηρούν τους κανόνες του παιχνιδιού· επίσης, όταν τρέχουμε με τα αυτοκίνητά μας στους δρόμους, ακολουθούμε ορισμένους κανόνες που διευκολύνουν την κυκλοφορία και περιορίζουν τους κινδύνους για όλους.

Στην κοινωνική ζωή συχνά προκαλούνται αμφισβητήσεις και προστριβές για διάφορα ζητήματα, π.χ. για τα όρια των κτημάτων μας, για την προτεραιότητα ευσπρέτησης σε μια υπηρεσία, για τη διανομή αγαθών που αποκτήθηκαν με αλληλογική προσπάθεια. Ανάλογες αμφισβητήσεις, προστριβές και διενέξεις δημιουργούνται στις σχέσεις κοινωνικών ομάδων ή κρατών ή συνασπισμών.

Για την επίλυση όλων αυτών των διαφορών και την ειρηνική διευθέτησή τους, διαμορφώθηκαν κάποιες αρχές, που ρυθμίζουν τις σχέσεις με τρόπο εθιμικό ή παίρνουν μορφή γραπτής συμφωνίας. Κυριότεροι όροι της κοινωνικής ζωής μπορούν να θεωρηθούν ο διάλογος, ο αμοιβαίος σεβασμός, η συνεργασία, η αλληλεγγύη κ.α.

Ο διάλογος βοηθάει στη μελέτη και τη διερεύνηση των προβλημάτων, γυρνώντας τις αντιθέσεις και βρίσκει τη χρυσή τομή που εξυπηρετεί και το ατομικό και το γενικό καλό. Ακόμη ο διάλογος διευκολύνει τις κοινωνικές ομάδες στις οικονομικές, πνευματικές και πολιτικές διεκδικήσεις τους, γιατί αποτρέπει τη μετωπική σύγκρουση με άλλες κοινωνικές ομάδες, που συχνά έχουν αντίθετα συμφέροντα και επιδιώξεις. Βέβαια ο διάλογος δεν πρέπει να περιορίζεται σε απηρημένες γενικότητες, αλλά επιβάλλεται να εξετάζει το συγκεκριμένο και να οδηγεί σε συγκεκριμένες λύσεις.

Αλληλεγγύη είναι η αμοιβαία υποστήριξη, η αλληλοβοήθεια. Σύμφωνα με το πνεύμα της, προσφέρουμε βοήθεια στο συνάνθρωπο που αρρώστησε στο δρόμο, στους σεισμοπαθείς, στο συνδικαλιστή που διώκεται για τη δράση του, στον Ιρλανδό πατριώτη που κάνει απεργία πείνας, στο παιδί της Μπιάφρα που πεθαίνει από την πείνα, στον Παλαιστίνιο που αγωνίζεται για το δικαίωμά του να έχει πατρίδα. Την ίδια θηκή υποχρέωση για την αντιμετώπιση της εξαθλίωσης στον κόσμο έχει και η διεθνής κοινότητα με τους ανθρωπιστικούς οργανισμούς της (Ο.Η.Ε., Διεθνής Ερυθρός Σταυρός, Διεθνής Αμνηστία).

B. Περιτσόπουλος, Π. Γιαννακόπουλος, Α. Καραλής
«Στοιχεία δημοκρατικού πολιτεύματος»,
ΟΕΔΒ, 1995 (διασκευή)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

B. Παρατηρήσεις.

copyright © 2005- 2006

1. (2,5 μονάδες)

1. Να δώσετε έναν πλαγιότιτλο σε κάθε παράγραφο του κειμένου που σας δίνεται.
 II. Να αναλυθεί η πρώτη παράγραφος του κειμένου στα δομικά της στοιχεία. (θεματ. Πρόταση, σχόλια, περίοδο κατακλείδα).
2. Ποιος ο ρόλος του διηγήματος στην κοινωνική διεύθυνση των προβλημάτων της κοινωνικής ζωής? (2,5 μονάδες)
3. I. Να δώσετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου: (1,5 Μονάδες)
- i. Κανόνες
 - ii. Διανομή
 - iii. Διενέξεις
 - iv. Χρυσή τομή
 - v. Αλληλεγγύη
- II. Στις παρακάτω φράσεις να αντικαταστήσετε τη μεταφορά με μια κυριολεκτική λέξη ή φράση (1 Μονάδα)
- i. Άναψε το τηλέφωνο
 - ii. Πικρό γράμμα έστειλες
 - iii. Έκλεισε τη σελίδα της ζωής του
 - iv. Έζησε ζωή γλυκιά
4. I. Δίνεται η περίοδος: «Η κοινωνική συμβίωση... κανόνες του παιχνιδιού»
 Να βρείτε τις προτάσεις και να τις χαρακτηρίσετε. (κύριες, δευτερεύουσες – είδος δευτερευουσών προτάσεων) (2 Μονάδες)
- II. Να μετατραπούν σε πλάγιο λόγο οι προτάσεις που βρίσκονται στο ελεύθερο λόγο. (0,5 Μονάδα)
- i. Οι κανόνες διευκολύνουν την κυκλοφορία και περιορίζουν τους κινδύνους.
 - ii. Προσφέρουμε βοήθεια στον συνάνθρωπο, που αρρώστησε στον δρόμο.

Γ Παραγωγή λόγου (10 Μονάδες)

Να γράψετε μια επιστολή στο δήμαρχο μιας περιοχής, που δε διαθέτει κέντρο για άτομα με ειδικές ανάγκες. Φροντίστε στην επιστολή σας να παρουσιάσετε τη χρησιμότητα ενός τέτοιου κέντρου και να προτείνετε την ίδρυσή του. (Να αναπτυχθεί σε 2-3 παραγράφους).